

Kráľ, ktorý vládne z dreva

Evanjelium podľa Marka je „evanjelium o kríži“. Evanjelista venuje 140 veršov (zo 678) príbehu o umučení a smrti Božieho Syna. Celý príbeh začína pomazaním v Betánii (14,3-9), ktoré je predohrou tejto dôležitej udalosti. Nasleduje Posledná večera a ustanovenie Eucharistie (14,22-25), počas ktorej Ježiš vykonáva prorocké gesto a ponúka svojim apoštolom svoje „telo“ – *basar* a svoju „krv“ – *wadam*. V hebrejčine *basar-wadam* označuje dve časti zmluvnej obety. Ježišova zmluva je nová, tá, ktorú prorokoval Jeremiáš (Jer 31,31-34).

Marek rozdeľuje Ježišovo umučenie do piatich scén, z ktorých je každá dobre lokalizovaná v priestore a čase. Podľa židovského kalendára sa všetko udeje za jeden celý deň, ktorý ‘prebieha’ od večera do večera.

Prvá scéna (Mk 14,32-52) sa odohráva v Getsemanskej záhrade, kde začína ‘dlhý deň’ Ježišovho utrpenia a smrti. Sme v Olivovej záhrade a scéna je rozdelená na dve časti: modlitba a zatknutie. Ježiš sa modlí sám, je utrápený a chce by podporu učeníkov, ktorí fyzicky nie sú d’aleko, ale sú ‘cudzinci’ v jeho dráme. Ježiš je sám pred Otcom, a sám so sebou. Tu sa začína Ježišova opustenosť: najprv spia učeníci, potom ho jeden zradí, druhý zaprie, ostatní utekajú. Je zavrhnutý a odsúdený Izraelom (veľkňaz, Sanhedrin, zástup). Rímania sa mu posmievajú, zbijú ho a usmrtia, a aj tí, ktorí sú odsúdení ako on, ho urážajú. Ježiš sa opustený aj od Otca, a Marek, medzi ženami prítomnými pod krížom, nespomína ani Máriu, jeho matku. Zdá sa, že všetko funguje naopak!

Ježiš sa objavuje pred Sanhedrinom (druhá scéna Mk 14,53-72), v paláci veľkňaza, kde sa v centre Jeruzalema stretávala veľrada. Aj tu je scéna rozdelená na dve časti: Ježišov súd pred Sanhedrinom a zapretie Petra na nádvorí paláca. Odohrávajú sa tu dva dialógy, jeden vo vnútri paláca a druhý vonku, na vydláždenom nádvorí, kde sa ľudia rozprávajú, prichádzajú a odchádzajú, a je tam aj Peter, ktorý sa ohrieva pri ohni. Vo vnútri paláca, pred veľkňazom, sú svedkovia, ktorých nakoniec posielajú preč, pretože nehovoria nič užitočné. V centre všetkého je postava Ježiša, ktorý mlčí ako trpiaci služobník (Iz 53,7; Ž 39), lebo čakal na správny okamih, na umučenie, kde sa po prvý raz v Markovom evanjeliu výslovne vyhlasuje za vteleného Božieho Syna. Pre veľkňaza je to rúhanie, ktoré musí byť potrestané smrťou. Z tohto dôvodu je odsúdený a zabitý svojimi ľuďmi. Peter, budúca hlava Cirkvi, ho zapiera a zdá sa, že jeho správanie je v súlade so správaním veľkňaza a veľrady. On sa však rozepamätá na Kristove slová a jeho slzy sú slzami obrátenia (Lam 3,17-23; 5,15-17).

Tretia scéna (Mk 15,1-20) sa odohráva skoro ráno v Praetóriu, v paláci rímskej moci, kde sa koná odsúdenie, bičovanie a korunovanie tŕním. Aj tu nájdeme dva obrazy: súd pred Pilátom a neskôr Ježiša v rukách vojakov. V prvej scéne nám Marek predstavil Ježiša ako poslušného služobníka, v druhej ako Boha medzi ľuďmi, v tretej ako kráľa sveta, pretože židovský kráľ, Mesiáš, je podľa proroctiev kráľ všetkých národov a všetkých ľudí. Marek ho predstavuje ako kráľa, ktorého trónom bude kríž.

Kalvária (Golgota), miesto kde sa koná Ukrižovanie, je štvrtou scénou (Mk 15,21-41) a nachádza sa bezprostredne za múrmi Efraimskej brány. Tu prebiehajú udalosti od polovice rána do tretej hodiny popoludní, kedy nasleduje Ježišova smrť, ktorá sa odohráva v apokalyptickom prostredí (Am 8,9-10: temnota pripomína prvé stvorenie (Iz 43,19); Ježiš zomiera sám, opustený všetkými (Ž 38); jeho výkrik preniká ticho a ohlasuje oslobodenie Jeruzalema (Iz 40,2-9) a nového stvorenia (Gn 1,1-2); chrámová opona je roztrhané telo Kristovo, ktoré je oponou, cez ktorú máme prístup k Bohu (Heb 10,19-20). Zdá sa, že jediným hrdinom v tomto príbehu je Šimon z Cyrény, ktorý sa stane známym kresťanom (Rm 16,3), a vzorom učeníka, ktorý je povolaný niesť kríž za svojím Majstrom (Mk 8,34; Lk 23,26). Ježiš, ktorý by mal byť hlavnou a slávnou postavou tohto príbehu, je ,naopak, ‘opovrhnutý a posledný z ľudí’, (Iz 53,3-5); ‘červ, a nie človek, ľudom som na posmech a davu na opovrhnutie ... a tí čo ho vidia, vykrúcajú ústa a potriasajú hlavou (Ž 22,7-80); je vysmievaný ako židovský Kráľ (15,17-18,32), no v skutočnosti je kráľom, Bohom, ktorý vládne z dreva (Ž 96,10).

V piatej scéne (Mk 15,42-47) sa nachádzame v záhrade pri Kalvárii, kde bol Ježiš, k večeru, uložený do nového hrobu. Táto záverečná scéna je veľmi krátka. Po Ježišovej smrti zasahuje dôležitá osoba, člen Sanhedrinu, Jozef z Arimatie, ktorý sa odvážne predstaví Pilátovi, žiada a získa Ježišovo telo, aby ho dôstojne pochoval, a potom je hrob zatvorený.

Vieme, že toto nie je koniec, aj keď sa to môže zdať ... naopak, toto je iba začiatok! Umučenie nám hovorí o tom kto je Boh a o jeho láske pre svet a pre ľudí. My chceme túto lásku, Božiu vášeň pre každého z nás poznať, zažiť, cítiť a vidieť. Túžbou každého z nás je vidieť Božiu tvár. No už v Starom zákone ‘vidieť Božiu tvár’ znamenalo zomrieť. Ale teraz je to naopak! Vidieť tvár mŕtveho Ježiša znamená ŽIŤ. Pretože cesta k životu neustále zahŕňa prechod cez smrť. A toto je zákon Veľkej noci...

Na zamyslenie

Si židovský kráľ? “ On mu odpovedal: „Sám to hovoríš.

Ked’ pozerám sa na kríž, vníman ho ako trón?

Je Ježiš je skutočne kráľom môjho života? Nechám ho vládnuť v mojom srdci?

Je v mojich myšlienkach, slovách a skutkoch vždy na prvom mieste?